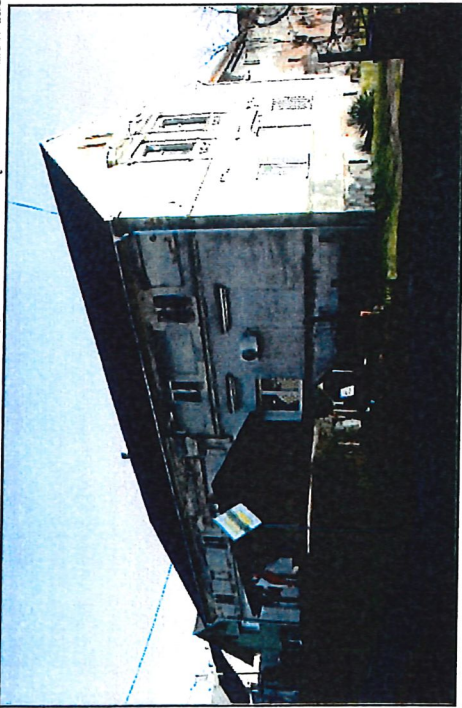
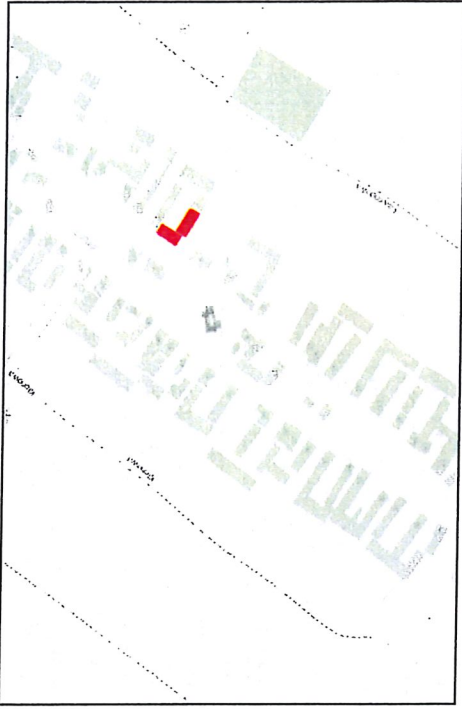


GEZ 6	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość Czeska Wieś
1. Nazwa Budynek mieszkalny i budynek gospodarczy w zagrodzie	2. Czas powstania 2 poł. XIX w.		
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym  			
1. Widok od pld.-wsch. 2. Widok od ptn. 3. Widok od pld. 4. Lokalizacja.		6. Formy ochrony Zarządzenie Nr WG-VII-55/2016 Wójta Gminy Olszanka z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Olszanka	

8. Historia, opis i wartości Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1310 r. jako <i>Bohemorum villa</i>, a następnie w 1358 r. jako <i>Bongischdorf</i>, w 1416 r. jako <i>Bemyschdorff</i>, a w 1417 r. jako <i>Bomischdorff</i>. Pierwszymi znanymi właścicielami wsi był ród Pogorzeliów, właściciele klucza michałowskiego, w rękach którego miejscowość znajdowała się co najmniej od roku 1315. Z rodem tym należy wiązać budowę kościoła. W początku XV w. w Czeskiej Wsi odnotowano dwór lub sołectwo, a także młyn. W 1533 r. wieś nabył Melchior Hirsch, od którego przejął ją książę brzeski Jerzy II, który z kolei przekazał wieś miastu Brzeg w zamian za Czepielowice. We władaniu miasta pozostawała do reform administracyjnych państwa pruskiego z 1874 r., kiedy likwidacji uległa gmina Czeska Wieś, a miejscowość weszła w skład okręg administracyjny Janówice Wielkie. W 1534 r. w księstwie brzeskim wprowadzono reformację, co wiązało się z przekształceniem kościoła na ewangelicki. W tym czasie istniał już folwark. W 1718 r. miała miejsce rozbudowa kościoła w ramach której nadbudowano wieżę i dobudowano krużgoc. W opisie statystycznym Śląska z 1783 r. we wsi wymieniono kościół, szkołę ewangelicką, a także 34 zagrody kmieci, 24 zagrodnice i 11 chałupniczych. W tym czasie miejscowość liczyła 420 mieszkańców. Kolejny spis statystyczny z 1845 r. wymienia kościół, szkołę ewangelicką, wolne sołectwo oraz 114 domów. Wieś zamieszkiwało 547 osób. Budynki zlokalizowane w centralnej części wsi w zabudowie zagrodowej. Budynek mieszkalny usytuowany kalenicowo względem drogi obiegającej nawis. Założony na planie prostokąta, podpiwniczony, parterowy z wysokim poddaszem, nakryty dachem dwuspadowym. Murowany, otynkowany, z pokryciem dachowym z dachówki zakładkowej w kolorze czarnym. Elewacja płn.-zach. sześciosienna z otworem wejściowym w osi czwartej podkreślonym pseudoryzalitem. Elewacje szczytowe w parterze trójsiennym, wyżej dwuosienne. Elewacja pld.-wsch. w części przesłonięta przez bud. gospodarczy, czterosienna z wejściem w osi pierwszej. Dekoracja architektoniczna w postaci gzymsów, pływ, rozbudowanych i prostych obramień otworów okiennych. Ryzytli ujęty zdwojonymi pilastrami z głowicami kompozytowymi, podtrzymującymi belkowanie. Otwory okienne zamknięte prosto i łukiem pełnym, drzwiowe prosto. Stolarstwo okienne dwudzielne, dwupoziomowe. Ponadto okna PCV. Stolarstwo dwuskrzydłowe, a także drzwi PCV. Budynek gospodarczy przyległy do mieszkalnego, założony na planie prostokąta, parterowy z wysokim poddaszem, nakryty dachem dwuspadowym. Murowany, otynkowany, z pokryciem dachowym z dachówki ceramicznej karpówki. Elewacja pld.-zach. sześciosienna, elewacja płn.-wsch. w parterze dziewięciosienna, wyżej siedmiosienna. Otwory okienne, bramne i drzwiowe zamknięte prosto.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Pokrycie dachowe budynku mieszkalnego zostało wymienione kilkanaście lat temu na ahisteryczne, równocześnie niszczeniu uległ trójkątny naczółek ponad ryzalitem. Wody opadowe odprowadzane są poprzez rynny i rury spustowe tuż pod mury budynku. Mury bez widocznych odchyleń i spękań, w partiach dolnych i lokalnie wyżej zawilgocone, z ubytkami. Do elewacji frontowej dostawiony został zadaszony ganek, co pociągnęło za sobą zniszczenia dekoracji architektonicznej ryzalitu, który częściowo obożono płytami ceramicznymi. Wielkość i kształt otworów, a także ślady na elewacjach wskazują na zmiany w otworowaniu. Stolarstwo okienne w stanie miernym, drzwiowa w stanie dobrym, wrotne okna i drzwi bez nawiązania formą do historycznych. W połach dachu bud. gospodarczego widoczne falowanie i nieznaczne ubytki. Rynny i rury spustowe zdegradowane. Mury bez odchyleń, z pojedynczymi spękaniem, w partiach dolnych i lokalnie wyżej zawilgocone. Tynki w stanie złym, część otworów przekształcona, stolarstwo w stanie złym. Postulaty (bud. mieszkalny): - rozpoznanie i wyeliminowanie przyczyn zawilgożenia murów, - uzupełnienie ubytków tynków, - w przypadku podjęcia remontu budynku należy dążyć do: wymiany tynków na nowe wykonane na bazie wapna hydraulicznego, przy zachowaniu istniejącej i pod warunkiem odtworzenia zniszczonej dekoracji architektonicznej; przywrócenia pierwotnej wielkości i rozmieszczenia otworów; renowacji stolarki okiennej, wymiany okien i drzwi wrotnych na stolarkę o formach powtarzających rozwiązania historyczne; wymiany pokrycia dachowego na dachówkę karpówkę i przywrócenie formy zwieńczenia ryzalitu; likwidacji ganku oraz okładziny elewacyjnej. Postulaty (bud. gospodarczy): - uzupełnienie ubytków w pokryciu, wymiana rynien i rur spustowych, - rozpoznanie i wyeliminowanie przyczyn zawilgożenia murów, - wymiana tynków na wykonane na bazie wapna hydraulicznego, przywrócenie formy otworów, wykonanie nowej stolarki w formach jak historyczna. <table border="1"> <tr> <td data-bbox="399 1131 1441 1601"> 10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r. </td><td data-bbox="399 1601 1441 2078"> 11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków) </td></tr> </table> <i>C. Naumowicz</i>	10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)
10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r.	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)		

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków